

Field : Sport Sciences

Type : Research Article

Received: 29.06.2017 - *Corrected*: 14.11.2017 - *Accepted*: 19.11.2017

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimlerinin ve Yansıtma Yeteneklerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi¹

Adem SOLAKUMUR, Murat KUL, Yılmaz ÜNLÜ, M. Alper MÜLHİM

¹Bartın Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Bartın, TÜRKİYE

E-Posta: asolakumur@bartin.edu.tr

Öz

Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ve yansıtma yeteneklerinin eğitim kademesi, görev yeri, medeni durum ve eğitim durumu değişkenleri bakımından anlamlı farklılık oluşturup oluşturmadığı araştırılmıştır. Araştırmanın önemi; ölçekten elde edilen bulgular başka araştırmalara kaynak teşkil edecek olaması bakımından önemlidir. Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılı güz döneminde yapıldı. Araştırmaya Sakarya İlindeki 460 beden eğitimi ve spor öğretmeni arasından tesadüfi yolla seçilen 256 gönüllü öğretmen katıldı. Araştırmada betimsel-tarama modeli basit rassal örnekleme yöntemiyle seçilen örneklem grubuna uygulandı. Veri toplama aracı olarak Semerci (2007) tarafından geliştirilen, Öğretmen ve Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimi ölçeği (YANDE) ile Aukes ve arkadaşları (2007) tarafından geliştirilen ve Elaldı (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Groningen Yansıtma Yeteneği ölçeği kullanıldı. Araştırma bulguları eğitim kademesi değişkenine göre incelendiğinde araştırma grubunun YANDE, YANDE alt boyutları ve Yansıtma Yeteneği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir. Ayrıca elde edilen bulgular görev yeri, medeni durum ve eğitim durumu değişkenlerine göre incelendiğinde de araştırma grubunun YANDE, YANDE alt boyutları ve Yansıtma Yeteneği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı ($p>0.05$) görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Spor, Yansıtıcı Düşünme, Yansıtma Yeteneği

¹ Bu çalışma Adem SOLAKUMUR'un yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Analysis of Reflective Thinking Trends and Reflective Abilities of Physical Education and Sports Teachers According to Some Demographic Variables

Abstract

In this study, it was researched whether the reflective thinking tendencies and reflective ability of physical education and sport teachers make meaningful difference in terms of education level, occupation, marital status and educational status variables. The prospect of research; Findings from the scale are important in that they can be used as examples for further research and for obtaining better quality education. The research was carried out in the fall semester of 2015-2016 academic year. 256 volunteer teachers randomly selected from 460 physical education and sports teachers in Sakarya province participated in the research. The 'YANDE', "Reflective Thinking Tendency Scale for Teachers and Teachers Candidates " Scale, improved by Semerci (2007) and the Groningen Reflection Ability Scale which is developed by Aukes and his friends (2007) and later adapted to Turkish by Elaldı (2013) has been used as a data collection tool in order to determine the participants reflective thinking tendencies and reflecting abilities. When the research findings were examined according to the educational stage variable, it was seen that there was no statistically significant difference ($p>0.05$) between the YANDE, YANDE subscales of the research group and the average of Reflective Ability points. Furthermore, when the findings were examined according to the variables such as occupational position, marital status and educational status, it was seen that there was no statistically significant difference ($p>0.05$) between the YANDE, YANDE sub-dimensions and Reflection Ability point average of the research group.

Keywords: Physical Education and Sports Teacher, Sport, Reflective Thinking, Reflecting Ability

Giriş

Eğitimin tüm zamanlar için çağların bir zorunluluğu olduğu göz ardı edilemez bir gerçektir. Eğitim meselesi hem evrensel hem de milli bir meseledir. İnsanlık içinde bulunduğu buhrandan kurtulması ve dünya barışını kurabilmesi ortak değer ve paydalarda buluşabilmesi evrensel eğitim ilkelerinin ülkelerin milli ve ulusal eğitim ilkeleriyle dengelenmesine ve bu yolda atılan samimi çabalara, buna samimiyetle inanılmasına bağlıdır. Bireylerin ve toplumların ihtiyaç ve gereksinimleri gün geçtikçe farklılaşmaktadır. Bu durum yeni problemleri doğurmakta buda beraberinde yeni çözüm yolları geliştirecek unsurları öne çıkarmaktadır. Eğitim, insanoğlunun hayatını belirli standartlarda sürdürebilmesi, karşılaştığı durumlara etkili, doğru tepkiler verebilmesi ve çevresiyle sağlıklı bir etkileşimde bulunabilmesi için elzem vaz geçilemez bir araç olarak karşımızda durmaktadır. Tanrıören, (2006) eğitimi “Çocuğa toplumsal yaşamda kolaylıkla ve etkili bir vatandaş olarak yaşayabilmesi için gereksinim duyduğu bilgileri, becerileri, tutumları ve değerleri kazandırmak” olarak tanımlarken bu gerekliliğini belirtmiştir. Türkmen, (2002) eğitimin, toplumu kurucu, koruyucu, geliştirici, denetleyici ve ona kimlik kazandırıcı bir role sahip olduğunu vurgulayarak eğitimin önem ve amacını gündelik hayatla bağını ifade etmiştir. Varış'ta (1998) eğitimin insanın kalıtsal güçlerinin geliştirilip istenen özelliklere yoğunlaşmış bir kişiliğe kavuşması için kullanılacak en önemli bir araç olduğunu, insanlara bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde eğitimin amacının toplumun yaşamasını ve kalkınmasını devam ettirebilecek ölçüde ve nitelikte değer üretmek, mevcut değerlerin dağılmasını önlemek, yeni ve eski değerleri bağdaştırmak olarak belirtmiştir.

Eğitimle bireyin çok yönlü gelişimi hedeflenir. Beden eğitimi ve spor dersleri de bireyin fiziksel, ruhsal ve zihinsel yeteneklerinin gereksinimlerini karşılayacak şekilde eğitimde yerini almıştır. TD. (1988)'de beden eğitimi kişilik eğitimi olarak geçmektedir. Diğer bir ifadeyle beden eğitimi, kişilerin gelişim hususiyetlerinin dikkate alınarak onların, kişi ve cemiyet açısından sıhhatli, mutlu, güzel ahlaklı ve dengeli bir şahsiyet sahibi; olumlu ve üretken; ulusal kültür normlarını ve demokratik hayatın zorunlu kıldığı edimleri kazanmış kişiler olarak yetiştirilmeleri için en mühim vasıtalarından biri olarak yer almıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri bu tanımlarda ifade edilen eğitim işlerini yerine getirmekle yükümlü pedagojik formasyon almış uzman kişilerdir. TEDP Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri Ulusal Çalışma Grubu çalışma raporlarında öğretmeni, öğrencileri birey olarak gören, değer veren, öğrencilerin sosyal ve kültürel farklılıklarını, yaptıklarını ve ilgilerini dikkate alarak en yüksek düzeyde öğrenmeleri ve gelişmeleri için çaba harcayan, öğrencilerinde geliştirmek istediği kişilik özelliklerini kendi davranışlarında gösteren, diğer öğretmen, yönetici ve uzmanların başarılı deneyimlerinden yararlanan kişi olarak ele almıştır. Harmandar (2004), “öğretmenlerin mesleki yeterlilikleri, davranışları, değerleri, dünya görüşleri ve sosyal eğilimleri öğrencilerin davranışları ve bilgilerini etkilediğini” belirtmektedir. Bir birey olarak beden eğitimi öğretmeni de yetişmiş olduğu toplumun değer yargılarının, inanışlarının, bilgi birikiminin, gelenek ve göreneklerin, eğitimsel birikiminin bir taşıyıcısıdır ve bunları etkileşimde bulunduğu kişilere belirli ölçülerde aktarmaktadır. Nebioğlu, (2004, 56) Beden eğitimi Öğretmeninin kişisel özellikleri dikkate alınması gereken önemli bir konudur. Öğretmen tarafından ortaya koyulan kişilik ve öğrencilerle olan ilişki konu ile öğrenci arasında önemli bir bağ oluşturur. Beden eğitimi öğretmenin fiziksel, ruhsal ve zihinsel özellikleri, gelişen genç öğrencilerin yönlendirilmesi ve onlara örnek olunması bakımından önemlidir. Bu bakımdan eğitimcilerin yansıtıcı düşünme eğilimleri ve yansıtma yeteneklerinin çeşitli değişkenlerle incelendiğinde bir farklılığın olup olmadığı ve

bu durumun eğitim-öğretim üzerine nedenli etki ettiği bu çalışmaya konu olmuştur. Gagnon and Collay, (2001,29-50), Akt.Semerci'e, (2007) göre Yansıtma, öğretmenlerin bir konuyu açıklarken kendi düşüncelerini, tutumlarını ve yeteneklerini ortaya koymasındır. Semerci, (2007) çalışmasında Yansıtıcı düşünme kavramının oluşmasına ve gelişmesine Dewey'in öncülük ettiğini ve Dewey'in "Nasıl Düşünürüz" adlı kitabında yansıtıcı düşünmeyi, "Herhangi bir inanç ya da bilgiyi ve onun amaçladığı sonuçlara ulaşmayı destekleyen bir bilgi yapısını aktif, kararlı ve dikkatli bir şekilde düşünmenin oluşturulmasıdır" şeklinde tanımladığını belirtmiştir.

Doğan-Dolapçioğlu, (2007) çalışmasında Dewey'in, yansıtıcı düşünmenin ve öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bireylerin açık fikirlilik, samimilik ve sorumluluk gibi duyuşsal alan özelliklerine sahip olması gerektiğini ifade ettiğini belirtmiştir. Lipman, (2003), yansıtıcı düşünmeyi kendi düşünce ve hareketlerinin farkında olma, uygulamaların neden ve sonuçlarını düşünebilme özelliği olarak tanımlamaktadır. Ayrıca yansıtıcı düşünceyi kişinin bazı konularda kendi yöntemlerini ve bakış açılarını dikkate alması olarak belirtmiştir. Gür'e, (2008) göre yansıtıcı düşünme becerilerine sahip ve karşılaştığı sorunları çözebilen bireylerin yetiştirilebilmesinde yansıtıcı öğrenme ve dolayısıyla yansıtıcı öğretim büyük öneme sahiptir. Yansıtıcı öğrenme, yaptığı uygulamayı değerlendirme, öğretim deneyimlerinden dersler çıkarma, sorun çözme ve gelecekteki öğretim için edindiği bilgi ve deneyimleri kullanarak mesleki yaşamını anlamlı kılma olarak ifade edilmektedir. Bilgiye ulaşmanın artık bir sorun teşkil etmediği günümüzde eğitimin en önemli amaçlarından biri, bilgiyi olduğu gibi depolayan bireyler yerine; bilgiyi kullanabilen, sorgulayabilen, yeni bilgi üretebilen ve karşılaştığı problemlere çözüm getirebilen bireyler yetiştirmektir.

Graham, Holt ve Parker, (2001)' göre yansıtıcı düşünen öğretmen farklı durumlara özgü eğitim programları tasarlar ve uygular. Öğretmenler için yansıtıcı düşünmeyi gerekli kılan durumlar altı maddede sıralanabilir:

1.Öğretmenlik değerleri; ideal olarak her beden eğitimi öğretmeni öğrencilerine beden eğitiminin önemini vurgulamalı ve onların gelişimlerine uygun, etkin programlar tasarlamalıdır.

2.Sınıf mevcudu; beden eğitimi öğretmenin uygun gözlem yapmasını, öğrencilerine geribildirimde bulunmasını zorlaştıran sınıf mevcutlarının olumsuz etkisi yansıtıcı düşünmeyle azaltılabilir.

3.Haftalık ders sayısı; beden eğitimi öğretmenleri haftalık ders saatine göre öğrencilerine öğretebilecekleri, müfredattan maksimum düzeyde nasıl faydalanabilecekleri konusunda çaba harcamalıdır. Bunun yanında beden eğitimi öğretmenleri, diğer derslerin öğretmenleri ve sınıf öğretmenleriyle yakın bir şekilde işbirliğinde bulunmalı, programını interdisipliner bir bakış açısı ile hazırlamalıdır.

4.Sahip olunan imkânlar; beden eğitimi öğretmeni spor salonu olmayan, her çocuğa bir top yerine her sınıfa bir top düşen bir okulda görev yapmak durumunda kalabilir, bu nedenle şartlar dâhilinde hayal güçlerini kullanarak öğrencileri için eğlenceli, ilgi çekici etkinlikler düzenlemelidir. Her farklı okul ve sınıf atmosferinin farklı bir öğretim becerisi kazandırabileceği unutulmamalıdır. Öğretmenler materyal tasarımı dersinde çeşitli malzemelerden (kâğıt, plastik, atık malzemeler vb.) ürettikleri materyalleri öğretmenlik uygulamalarında kullanabilirler.

5. Disiplin; sınıftaki öğrencilerin etkin bir şekilde yönetilmesi önemli öğretmenlik becerilerinden biridir. Öğretmenler öğrencilerinin öğrenmeleri için uygun atmosferi oluşturmalı ve bu atmosferin sürekliliğini sağlamalıdır.

6. Okulun koşulları; okul bulunduğu sosyo-ekonomik çevreden etkilenen, yaşayan bir organizmadır. Okullar iyi bir eğitim için koşulları ne olursa olsun öğrencilerinin gelişimi için kendilerini adayan öğretmenlere gereksinim duyarlar.

Bu açıklamalar doğrultusunda; bu araştırma, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri ve yansıtma yeteneklerinde Eğitim kademesi, Görev yeri, Medeni durum, Eğitim durumu demografik değişkenlerine göre bir farklılık olup olmadığını incelemektedir.

Belirtilen durumlar ile ilgili hipotezler aşağıdaki şekilde kurulmuştur.

H1: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Eğitim kademesi değişkenine göre Yansıtma Yetenekleri puan ortalamaları ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Görev yeri değişkenine göre Yansıtma Yetenekleri puan ortalamaları ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Medeni durum değişkenine göre Yansıtma Yetenekleri puan ortalamaları ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Eğitim durumu değişkenine göre Yansıtma Yetenekleri puan ortalamaları ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Yöntem

Araştırmanın Konusu

Bu çalışmanın konusu, Sakarya ilinde çeşitli eğitim kurumlarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri ile Yansıtma Yeteneklerinin demografik değişkenlere göre farklılık oluşturup oluşturmadığını konuyla ilgili ölçekler kullanarak ortaya koymaktır.

Araştırma Modeli

Sakarya ilinde çeşitli eğitim kurumlarında görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri ile Yansıtma Yetenekleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırmada betimsel tarama modellerinden tarama yöntemi modeli uygulanmıştır.

Ölçek Formunun Hazırlanması ve Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak ölçek kullanılmıştır. Ölçek formu üç bölümden oluşmaktadır. Ölçek formunun birinci bölümünde; demografik değişkenlerinin olduğu "Kişisel Bilgi Formu" yer almaktadır. Ölçek formunun ikinci bölümünde; beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme Eğilimlerini belirlemeye yönelik ifadelerin yer aldığı

“Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği (YANDE)” bulunmaktadır. Ölçek formunun üçüncü bölümünde; beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Yansıtma Yeteneklerini belirlemeye yönelik ifadelerin yer aldığı “Groningen Yansıtma Yeteneği Ölçeği” bulunmaktadır.

Öğretmen ve Öğretmen Adayları Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) Ölçeği

Araştırmada tarama yöntemi doğrultusunda, Sakarya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Yansıtıcı Düşünme (YD) becerilerine ilişkin görüşleri, veri toplama aracı olarak Semerci (2007) tarafından geliştirilen “Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) Ölçeği” kullanılarak belirlenmiştir. Ölçek kullanımı için gerekli izinler alınmıştır. Ölçek, 20'si olumsuz ve 15'i olumlu olmak üzere 35 maddeden oluşmuştur. Bu çalışmada kullanmış olduğumuz YANDE ölçeğinin Cronbach Alpha ile ölçülen iç tutarlılığı 0.916 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki olumsuz maddeler 1, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 26, 28, 31, 34 ve olumlu maddeler 2, 3, 5, 7, 19, 21, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 32,33, 35 olarak belirlenmiştir. Sürekli ve Amaçlı Düşünme, Açık Fikirlilik, Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim, Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik, Araştırmacı, Öngörülü ve İçten olma, Mesleğe bakış boyutu olarak 7 alt boyutlu 35 madde ölçek kapsamında yer almıştır. Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin derecelendirilmesi, “Tamamen katılıyorum (5), Çoğunlukla katılıyorum (4), Kısmen katılıyorum (3), Çoğunlukla katılmıyorum (2), Hiç katılmıyorum (1)” şeklindedir.

Groningen Yansıtma Yeteneği Ölçeği (The Groningen Reflection AbilityScale (GRAS))

Aukes ve arkadaşları (2007) tarafından geliştirilen ve orijinali Hollandaca olan Groningen Yansıtma Yeteneği Ölçeğinin bu çalışmadaki Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.795 olarak hesaplanmıştır. Groningen Yansıtma Yeteneği Ölçeği 10 olumlu (1,2,3,4,5,6,7,8,10,11) ve 1 (9) olumsuz 11 madde olarak Elaldı (2013), tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Tamamen katılıyorum (5), Çoğunlukla katılıyorum (4), Kısmen katılıyorum (3), Çoğunlukla katılmıyorum (2), Hiç katılmıyorum (1) şeklinde derecelendirilmiş 5'li Likert tipi bir ölçektir. Bu ölçekte ana vurgu; öz-yansıtma (Kendi düşünme alışkanlıklarımı iyi bilirim), empatik yansıtma (Başkalarıyla ilgili düşüncelerimde geliştirebilecek duygusal etkilerin farkındayım) ve yansıtıcı iletişim (Kendi fikirlerimi tartışmaya açıgımdır) üzerinedir.

Evren Çerçevesinin Oluşturulması ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2015 – 2016 eğitim öğretim yılında Sakarya ilinde çeşitli eğitim kurumlarında görev yapan 460 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından beden eğitimi ve spor öğretmenleri basit rassal örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bu çalışmada Sakarya ilindeki görev yapan 176'si erkek, 80'i kadın toplam 256 beden eğitimi ve spor öğretmenine “YANDE” ölçeği ile “Groningen Yansıtma Yeteneği” ölçeği uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Sakarya Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alındıktan sonra ölçek formu, araştırmacı eşliğinde öğretmenler tarafından doldurulması sağlanmıştır. Verilerin analizi bilgisayar ortamında SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 24.0 paket programında yapılmıştır. Analizlerde verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılarak uygun testler seçilmiştir. Betimsel veri analizi olarak; frekans, yüzde, ortalama, standart sapma hesaplamalarından yararlanılmıştır. Öğretmenlerin “Yansıtıcı düşünme eğilimleri” ve “Yansıtma yetenekleri” bazı demografik değişkenlere göre düzeylerini incelemek amacıyla verilerin normal dağılımları dikkate alınarak, parametrik testlerden T testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Ayrıca ölçekler arasındaki ilişkinin yönü ve büyüklüğü ile ilgili araştırmada ise Korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Analiz ve bulgular $p < 0.05$ anlamlılık düzeyine göre yorumlanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulguları ile ilgili bilgilere ve açıklamalara yer verilmektedir. Araştırmada; “Eğitim Kademesi, Görev Yeri, Medeni Durum ve Eğitim Durumu” değişkenlerine göre öğretmenlerin “Yansıtma Yetenekleri” ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri” ile ilgili bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Eğitim Kademesi, Görev Yeri, Medeni Durum ve Eğitim Durumu Değişkenlerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları Sonuçları

Değişkenler	Değişkenlere Ait Gruplar	n	Toplam (n)	%	Toplam (%)
Eğitim Kademesi	Ortaokul	151	256	59	100,0
	Lise	105		41	
Görev Yeri	Mahalle	18	256	7	100,0
	İlçe	82		32	
	Büyükşehir	156		61	
Medeni Durum	Evli	175	256	68	100,0
	Bekar	81		32	
Eğitim Durum	Lisans	214	256	83	100,0
	Yüksek Lisans	42		17	

Tablo 1 incelendiğinde, Eğitim Kademesi değişkenine göre araştırma grubunu oluşturan toplam 256 katılımcının 151’si ortaokul, 105’i lisede görev yapmaktadır. Görev Yeri değişkenine göre araştırma grubunu oluşturan toplam 256 katılımcının 18’si mahalle, 82’si ilçe ve 156’sı büyükşehirde. Medeni Durum değişkenine göre araştırma grubunu oluşturan toplam 256 katılımcının 175’i evli, 81’i bekar. Eğitim Durumu değişkenine göre araştırma

grubunu oluşturan toplam 256 katılımcının 214'ü lisans, 42'si Yüksek Lisans/Doktora eğitimine sahiptir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Yansıtma Yeteneğine ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Alt Boyutlarına İlişkin T-Testi Sonucu

	Eğitim Kademesi	n	Ortalama	Ss	Sd.	t	p
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Ortaokul	151	3,6982	,67	254	-,821	,412
	Lise	105	3,7687	,68			
Açık Fikirlilik	Ortaokul	151	4,2362	,70	254	,085	,932
	Lise	105	4,2286	,70			
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Ortaokul	151	4,3536	,63	254	-,200	,842
	Lise	105	4,3695	,62			
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Ortaokul	151	3,8040	,89	254	-,799	,425
	Lise	105	3,8933	,86			
Araştırmacı	Ortaokul	151	3,7494	,81	254	-,499	,618
	Lise	105	3,8016	,82			
Öngörülü ve İçten Olma	Ortaokul	151	3,7881	,92	254	-1,148	,252
	Lise	105	3,9238	,93			
Mesleğe Bakış	Ortaokul	151	4,0861	,92	254	-1,452	,148
	Lise	105	4,2524	,86			
YANDE Ortalama	Ortaokul	151	3,9404	,55	254	-,884	,378
	Lise	105	4,0022	,54			
Yansıtma Yeteneği	Ortaokul	151	3,9988	,49	254	-1,908	,058
	Lise	105	4,1117	,41			

Tablo 2 incelendiğinde, Eğitim Kademesi değişkenine göre “Yansıtma Yetenekleri” puan ortalamaları, YANDE ve YANDE alt boyutları puan ortalamaları karşılaştırılmasına ilişkin yapılan t-testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu sonuç H1 Hipotezini desteklememektedir.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Görev Yeri Değişkenine Göre Yansıtma Yeteneği ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Alt Boyutlarına İlişkin ANOVA Sonucu

Alt Boyutlar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Gruplar Arası	2,653	2	1,326	2,954	,054	
	Gruplar İçi	113,611	253	,449			
	Toplam	116,264	255				
Açık Fikirlilik	Gruplar Arası	2,539	2	1,270	2,603	,076	
	Gruplar İçi	123,388	253	,488			
	Toplam	125,927	255				
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Gruplar Arası	,267	2	,133	,341	,712	
	Gruplar İçi	98,967	253	,391			
	Toplam	99,234	255				
Öğretim Sorumluluğu Bilimsellik	Gruplar Arası	2,741	2	1,371	1,781	,171	-
	Gruplar İçi	194,756	253	,770			
	Toplam	197,498	255				
Araştırmacı	Gruplar Arası	1,089	2	,545	,807	,447	-
	Gruplar İçi	170,744	253	,675			
	Toplam	171,833	255				
Öngörülü ve İçten olma	Gruplar Arası	1,178	2	,589	,677	,509	-
	Gruplar İçi	219,947	253	,869			
	Toplam	221,125	255				
Mesleğe Bakış	Gruplar Arası	1,309	2	,655	,801	,450	-
	Gruplar İçi	206,846	253	,818			
	Toplam	208,155	255				
YANDE Ortalama	Gruplar Arası	1,136	2	,568	1,891	,153	
	Gruplar İçi	76,009	253	,300			
	Toplam	77,145	255				
Yansıtma Yeteneği	Gruplar Arası	,246	2	,123	,560	,572	
	Gruplar İçi	55,621	253	,220			
	Toplam	55,868	255				

Tablo 3 Görev Yeri değişkenine göre “Yansıtma Yetenekleri” puan ortalamaları, YANDE ve YANDE alt boyutları puan ortalamaları karşılaştırılmasına ilişkin yapılan ANOVA testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu sonuç H_2 Hipotezini desteklememektedir.

Tablo 4. Araştırma Grubunun Medeni Durum Değişkenine Göre Yansıtma Yeteneğine ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Alt Boyutlarına İlişkin T-Testi Sonucu

	Medeni Durum	n	Ortalama	Ss	Sd.	t	p
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Evli	175	3,7567	,66642	254	1,032	,303
	Bekar	81	3,6631	,69374			
Açık Fikirlilik	Evli	175	4,2362	,70694	254	,104	,917
	Bekar	81	4,2263	,69787			
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Evli	175	4,3783	,61531	254	,683	,495
	Bekar	81	4,3210	,64396			
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Evli	175	3,8720	,89009	254	,838	,403
	Bekar	81	3,7720	,85951			
Araştırmacı	Evli	175	3,7324	,86027	254	-1,102	,271
	Bekar	81	3,8539	,72667			
Öngörülü ve İçten Olma	Evli	175	3,8100	,97156	254	-,852	,395
	Bekar	81	3,9167	,83853			
Mesleğe Bakış	Evli	175	4,1571	,89355	254	,074	,941
	Bekar	81	4,1481	,93020			
YANDE Ortalama	Evli	175	3,9690	,55190	254	,138	,890
	Bekar	81	3,9587	,54932			
Yansıtma Yeteneği	Evli	175	4,0551	,43847	254	,500	,618
	Bekar	81	4,0236	,52868			

Tablo 4 incelendiğinde, Medeni Durum değişkenine göre “Yansıtma Yetenekleri” puan ortalamaları, YANDE ve YANDE alt boyutları puan ortalamaları karşılaştırılmasına ilişkin yapılan t-testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu sonuç H_3 Hipotezini desteklememektedir.

Tablo 5. Araştırma Grubunun Eğitim Durumu Değişkenine Göre Yansıtma Yeteneğine ve Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Alt Boyutlarına İlişkin T-Testi Sonucu

	Eğitim Durumu	n	Ortalama	Ss	Sd.	t	p
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Lisans	214	3,6943	,67659	254	-,1,765	,079
	Yüksek Lisans	42	3,8946	,65050			
Açık Fikirlilik	Lisans	214	4,2235	,69839	254	-,490	,624
	Yüksek Lisans	42	4,2817	,73112			
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Lisans	214	4,3692	,61559	254	,520	,603
	Yüksek Lisans	42	4,3143	,67012			
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Lisans	214	3,8794	,83730	254	1,598	,111
	Yüksek Lisans	42	3,6429	1,06155			
Araştırmacı	Lisans	214	3,7944	,80640	254	1,037	,301
	Yüksek Lisans	42	3,6508	,89170			
Öngörülü ve İçten Olma	Lisans	214	3,8364	,93359	254	-,283	,778
	Yüksek Lisans	42	3,8810	,92926			
Mesleğe Bakış	Lisans	214	4,1799	,88499	254	1,024	,307
	Yüksek Lisans	42	4,0238	,99359			
YANDE Ortalama	Lisans	214	3,9690	,53661	254	,216	,830
	Yüksek Lisans	42	3,9490	,62075			
Yansıtma Yeteneği	Lisans	214	4,0272	,47662	254	-1,385	,167
	Yüksek Lisans	42	4,1364	,41502			

Tablo 5 incelendiğinde, Eğitim Kademesi değişkenine göre “Yansıtma Yetenekleri” puan ortalamaları, YANDE ve YANDE alt boyutları puan ortalamaları karşılaştırılmasına ilişkin yapılan t-testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Bu sonuç H_4 Hipotezini desteklememektedir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç ve önerilerin yer aldığı bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ait verilerin analiz sonuçları açıklanmıştır. Araştırma grubunun Eğitim Kademesi, Görev Yeri, Medeni Durum ve Eğitim Durumu değişkenlerine göre; “Yansıtma Yetenekleri” ve YANDE ile YANDE alt boyutları puan ortalamalarına ilişkin t-testi ve ANOVA sonucunda düşük düzeyde bir farklılık olmakla birlikte istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$).

Durdukoca ve Demir (2012), Şahin (2011), Ergüven (2011) ve Dolapçioğlu'nun (2007) çalışmalarına göre, erkek öğretmenlerle kadın öğretmenler arasında yansıtıcı düşünme eğilimi boyutlarına verilmiş cevaplarda anlamlı farklılıklar bulunmadığı, cinsiyete göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin değişmediği ortaya çıkmıştır. Saygılı, Tehnedere, (2014) eğitim çalışanlarının cinsiyet, eğitim düzeyleri ve medeni durumlarına göre YANDE ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yine Gedik, Akhan ve Kılıçoğlu'nun (2014) çalışmalarında cinsiyet, aile gelir durumu ve mezun olunan lise türüne göre sosyal bilgiler öğretmenliği 3. ve 4. Sınıf öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinde anlamlı bir ilişkinin olmadığını ortaya koymuştur. Bu sonuçlar araştırmamızın Eğitim Kademesi, Görev Yeri, Medeni Durum ve Eğitim Durumu değişkenlerinin öğretmenlerin Yansıtma Yetenekleri” ve YANDE ile YANDE alt boyutları puan ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olmadığı sonucuyla örtüşmektedir.

Araştırmamızın Eğitim Kademesi, Görev Yeri, Medeni Durum ve Eğitim Durumu değişkenlerine göre; “Yansıtma Yetenekleri” ve YANDE ile YANDE alt boyutları ortalamaları bakımından incelendiğinde Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Karadağ (2010) da çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin oldukça yüksek olduğunu, yansıtıcı düşünme becerileri ile ilgili en olumlu algılarının ise “Açık Fikirlilik” boyutunda olduğunu bulmuştur. Benzer başka bir çalışmada Meral ve Semerci (2009), ilköğretim İngilizce programını uygulayan öğretmenlerin eleştirel ve yansıtıcı düşüncelerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırma bulguları, İngilizce öğretmenlerinin genel olarak yansıtıcı düşünmekle beraber mesleğe bakış ve sürekli ve amaçlı düşünme alt boyutlarında kısmen yansıtıcı düşündüklerini göstermiştir. Beden Eğitimi ve Spor alanında yansıtıcı düşünme uygulamalarının uygulanabilirliği ve yansıtıcı düşünme çalışmalarının beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine etkisini araştıran Ballard (2006), yansıtıcı düşünme çalışmalarında kullanılan günlük yazma ve görüşme tekniklerinin beden eğitimi öğretmen adaylarına yansıtıcı düşünme becerisi kazandırdığını belirtmektedir.

Bu alanda çalışmalar yapan Crawford, O'Reilly ve Luttrell, (2012) altı beden eğitimi öğretmen adayıyla gözlemler, video analizleri ve yansıtıcı bloglar kullanılarak yapılan ve on iki hafta süren bir çalışmada, yansıtıcı düşünme temelli beden eğitimi ve spor programlarının, öğretmen adaylarına analitik tepkiler geliştirme konusunda katkı sağladığını ortaya konulmuştur. Kendi ders uygulamalarının kaydedildiği video çekimlerini izlerken öğrencileriyle etkileşimleri, öğrencilerin kendi yönergelerine nasıl tepkide buldukları ve öğrenciler üzerindeki etkileri konusunda daha geniş bir bakış açısı kazanırlar. Öğretmen adayları rehberlik sürecinde kazandıkları yansıtma becerilerini öğretmenlik kariyerlerinde öğrencilerine etkili öğretim fırsatları sunma konusunda kullanabilirler.

Bu çalışma ve önerilere ek olarak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Yansıtıcı düşünme eğilimleri ile Yansıtma Yeteneklerinin gelişimine katkıda bulunması için; hizmet içi eğitim kursları ile hazırlayıcı, geliştirici ve uygulayıcı eğitimler verilebilir.

KAYNAKÇA

Aukes, LC., Geertsma, J., Cohen-Schotanus, J., Zwierstra, RP, Slaets J.P.J. (2007). The development of a scale to measure Personal Reflection in Medical Practice and Education. *Medical Teacher*, 29, 177–82. <https://scholar.google.com.tr/adresinden> 26 Ekim 2016 tarihinde indirildi.

Ballard, KK. (2006). Using Van Manen’s Model To Assess Levels Of Reflectivity Among Preservice Physical Education Teachers. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Texas A&M University.

Crawford ,S., O’Reilly, R. & Luttrell, S. (2012) Assessing the effects of integrating the reflective framework for teaching in physical education (RFTPE) on the teaching and learning of undergraduate sport studies and physical education students, *Reflective Practice*, 13:1, 115-129, DOI: 10.1080/14623943.2011.626025

<https://doi.org/10.1080/14623943.2011.626025>

Dewey, J. (1933). How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process. Boston: D. D. Heath.

http://www.naturalthinker.net/trl/texts/Dewey,John/Dewey,_John_Democracy_And_Education.pdf adresinden 2 Eylül 2016 tarihinde indirildi.

Dolapçioğlu, SD. (2007). Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

Durdukoca, Ğ. ve Demir, M. (2012). İlköğretim öğretmenlerin bazı değişkenlere göre yansıtıcı düşünme düzeyleri ve düşüncelerindeki öğretmen niteliklerinin yansıtıcı öğretmen niteliklerine uygunluğu. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 357-374.

Elaldı, ğ. (2013). Yansıtıcı düşünme etkinlikleri ile destekli tam öğrenme modelinin tıp fakültesi öğrencilerinin üstbilgi becerileri, öz-düzenleme stratejileri, öz-yansıtma becerileri, öz-yeterlik inançları, eleştirel düşünme becerileri ve akademik başarılarına etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Ergüven, S. (2011). Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Gagnon, WG.,& Collay, JM. (2001). Designing for learning: six elements in constructivist classrooms. Thousand Oaks, California, USA: Corwin Press.

Gedik, H., Akhan, N. ve Kılıçoğlu, G. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri. *Mediterranean Journal of Humanities*, IV/2, 113- 130.

Graham, G., Holt, S.A., Parker, M. (2001). Children Moving: A Reflective Approach To Teaching Physical Education. California: Mayfield Publishing Company.

Gür, H. (2008). Öğretmen eğitiminde yansıtıcı düşünme. Aday Öğretmenler İçin Okul Deneyimi Ve Öğretmenlik Uygulaması. Ed: İ. H. Demircioğlu. Ankara: Anı Yayıncılık

- Harmandar, İH. (2004, sy, III.). *Beden Eğitimi Ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri* (1. Basım) Ankara: Nobel Basımevi,
- Karadağ, M. (2010). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme düzeylerinin incelenmesi (Şanlıurfa ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Lipman, M. (2003). *Thinking in Education*. Cambridge University Press. New York.
<https://books.google.com.tr/> web adresinden 14 Ekim 2016 tarihinde indirildi.
- Meral, E. ve Semerci, Ç. (2009). *Yeni (2006) İlköğretim İngilizce Programını Uygulayan Öğretmenlerin Eleştirel ve Yansıtıcı Düşünceleri, Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, 8(1), 50–54.
- Nebioğlu, D. (2004). *Beden eğitimi dersi genel esasları planlaması ve denetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Saygılı, G. ve Tehnedere, S. (2014) *Eğitim Çalışanlarının Yansıtıcı Düşünme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelemesi*, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Yıl: 6 Sayı:11 2014 Güz (s. 192-202)
- Semerci, Ç., (1999). “Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutum Ölçeği”, *Eğitim ve Bilim*, 23(111), 51-55.
- Semerci, Ç., 2007. Öğretmen ve öğretmen adayları için yansıtıcı düşünme eğilimi (YANDE) ölçeğinin geliştirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* 7 (3), 1351-1377.
- Semerci, Ç. (2007). *Developing A Reflective Thinking Tendency Scale for Teachers and Student Teachers*. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 7(3), 1369-1376.
- Şahin, A. (2011). *Türkçe öğretmeni adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi*. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(37), 108-119.
- Tanrıöğen, A. (2006). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- TEDP. (2006). *MEB, TEDP öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*, Ankara.
- TD. (Tebliğler Dergisi) (1988). *Lise beden eğitimi dersi öğretim programı*. *Tebliğler Dergisi*, 51.
- Türkmen, F. (2002). *Eğitimin Ekonomik ve Sosyal Faydaları ve Türkiye’de Eğitim Ekonomik Büyüme İlişkisinin Araştırılması*. DPT, Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Varış, F. (1978). *Eğitim Bilimine Giriş*, Alkım Yayınları, İstanbul